

Mūsų protėviai, gyvenę Gamtos ritmu, stebėdavo dangaus kūnus ir mokydavosi iš jų tobulos Darnos. Jie stengėsi savo gyvenimus suderinti su darniu Visatos ritmu, dėsniais. Saulėgrįžos ir lygiadieniai yra šventės, žyminčios Saulės takus dangaus skliaute, ir darnų metų laikų cikliškumą Žemėje. Taip pat lygiadienis buvo laikomas naujų metų pradžia, diena, nuo kurios, Žemė vėl pradėdavo naują Gyvybės ratą begalinėje Laiko spiralėje.

Šių metų kovo 21 d. (šeštadienį) 19 val. Šventaragio slėnyje (nuo Lietuvos taikomosios dailės muziejaus iki Katedros aikštės) bei Neries krantinėje prie Karaliaus Mindaugo tilto Vilniaus miestą papuoš Pavasario lygiadieniui paminėtiskirta ugnies ir muzikos kompozicija „ŠVENTARAGIO AUKURAI“. 21 val. bus įkurta Pavasario lygiadienio ugnis ant Gedimino kalno.

Šį pavasario lygiadienį sutikome taip:

Reportažas 2009. 03. 20 19.00 val

Aukurų autoriai – Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos Dailės skyriaus septintokai. Ženklų kompoziciją suaudė JULIJA IKAMAITĖ.

Šviečiančius paukščius bei ženklus įžiebs Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos Dailės skyriaus, vidurinės mokyklos „Lietuvių namai“, Tuskulėnų, Antakalnio, M. Daukšos, S. Stanevičiaus, Viršuliškių, Šv. Kristoforo vidurinių, Žemynos pagrindinės mokyklos, Saulės privačios vid. mokyklos mokiniai, dramos studija „Žalias vėjas“ bei Vilniaus pedagoginio universiteto Kultūros ir meno edukologijos instituto studentai.

Su ugnimi šoks Vilniaus fakyrų klubas „Ugnies ženklai“. Prie aukurų muzikuos: Gvidas Kovėra ir Todaras Kaškurevičius (dūdmaišiai), Vilniaus sutartinių giedotojų grupė „Trys keturiuose“ bei folkloro ansamblis „Visi“.

Visos senosios archajiškosios kultūros teigia, kad egzistuoja tamprus ryšys tarp žmogaus ir didžiosios visatos darnos. Mūsų tautos kūrybiniame pavelde taip pat gausu paliktų ŽENKLŲ, kurie byloja apie tobulą visatos sandarą, ypatingą harmoniją tarp mikro ir makro kosmosų. Per svarbiausias kalendorines šventes, lygiadienius vykdavo apeigos, reikalingos pasaulio tvarkai atstatyti. Jos skirtos apsivalymui, švarios dermės tarp žmogaus ir Kūrėjo suradimui.

[Peršokti į > 2009 kovo 22 Pavasario lygė ant Pučkorių piliakalnio](#)

Pereitų metų pavasario lygiadienis buvo toks:

Pavasario lygiadienis – tai laikas ir erdvė, kur diena lygi nakčiai, o saulė pateka tiksliai rytuose, leidžiasi vakaruose. Žemdirbiškoje tradicijoje nuo pavasario lygiadienio imami skaičiuoti (jau nuo II tūkst. pr. Kr.) naujieji metai. Marginamas ir ridenamas kiaušinis – tobulas pradžių pradžios simbolis. Ant margučių randame ir pirmapradžio pasaulio sąrangos vaizdą: „šviečianti saulytė“ yra Pasaulio medžio kosmograma bei saulės judėjimo dangumi ženklas, t.y kovo 21 d švenčiamas lygiadienis.

Kovo 22 d., sekmadienį 11.00 val. Pavilnių ir Verkių regioninių parkų direkcija organizuoja pažintinį pėsčiųjų žygį Pavilnių regioninio parko Tuputiškių kraštovaizdžio draustinio bei Pūčkorių apylinkėmis. Po žygio, 13.00 val. ant Pūčkorių piliakalnio paminėsime Pavasario lygiadienį. Keliautojai 11.00 val. renkasi prie Pūčkorių piliakalnio. Važiuoti 44 maršruto autobusu St. Batoro g. iki sustojimo „Pūčkoriai“, toliau pagal krypties nuorodą. Dėl papildomos informacijos teirautis pas žygio vadovę Nijolę Balčiūnienę, tel. 8614 76090

Kviečiame į pavasario Lygiadienio šventę, kuri vyks kovo 22 d. 13.00 val. ant Pūčkorių piliakalnio

Nors Gamta dar pasipuošusi baltais sniego lopiniais, tačiau Saulė kasdien kyla vis aukščiau ir kviečia prie šaltinių, piliakalnių atlikti pavasarines apeigas. Dalyvaukime kartu pavasarėjančios gamtos virsme: diena susilygino su naktimi.

Prie Pūčkorių piliakalnio srūvantį šaltinį papuošime verbos, žilvičio šakelėmis. Pagal senovinius papročius pagerbsime iš visų pusių srūvančius pavasarinio potvynio vandenį, giedosime „Pavasaris, pavandenis, sėmė vanduo kalnus, klonis...“.

Ant piliakalnio užkursime Perkūno ugnį, apeigų folkloro grupė „Kūlgrinda“ atliks ugnies pagerbimo apeigas, giedosime sutartines, žadinsime Gamtą ir Žemę,

Ugniniai verpetai – šaltiniai – aplink Pasaulio medį, uždegti vaikų ir jaunimo, byloja gyvą ryšį tarp vakar ir šiandien, poreikį priglusti prie visatos darnos, pajusti ryšį su pirmapradžio kosmoso vizija, su savo tautos-medžio šaknimis. J.Ikamaitė

Misterijos „Šventaragio ugnys“ ugnies ženklų kompoziciją suaudė Julija Ikamaitė, muziką renginiui parinko ir sukomponavo Gediminas Žilys.

Šviečiančius paukščius, ugninius ženklus įžiebs: Nacionalinės M.K.Čiurlionio menų mokyklos dailės skyriaus, šv.Kristoforo, Tuskulėnų, „Ryto“, Žemynos, Daukšos, S.Stanevičiaus, „Saulės“, J.Basanavičiaus vidurinių mokyklų mokiniai bei Vilniaus pedagoginio universiteto studentai.

Saulės kelionė

2009 m. kovo 20 d. 13 val. 45 min. stos pavasario lygiadienis. Kas gi įvyksta šio reiškinio metu? Kasmet apie kovo 20-21 d. visuose Žemės rutulio kampeliuose, išskyrus poliarines sritis, dienos ir nakties ilgumas tampa vienodas. Saulė keliaudama dangaus skliautu atsiduria pavasario lygiadienio taške - dangaus pusiaujo ir ekliptikos (Saulės kelio) susikirtimo taške. Pavasario saulė tą dieną pateka tiksliai rytuose, tada 12 valandų keliauja dangumi ir nusileidžia tiksliai vakaruose. Visoje mūsų planetoje (išskyrus ašigalių sritis) lygiadienio metu diena ir naktis trunka po 12 valandų. Nuo šiol prasideda astronominis pavasaris. Po to Saulės kelias dangumi kils vis aukščiau iki vasaros saulėgrįžos – Joninių šventės. Šiuo metu dėl precesijos (Žemės ašies svyravimo) lygiadienio taškas yra Žuvų žvaigždyne. Astrologijoje, pagal tradiciją, laikoma, jog tai Avino ženklas, nors Saulė jame lankydavosi prieš 2500 tūkstančių metų.

Senovės tradicijos

Senovės lietuviai tikėjo, kad lygiadienio rytą išsimaudžius upėje, tekančioje iš rytų (nes tądien saulė teka tiksliai rytuose), būsi tyras ir sveikas visus metus. Toks paprotys praustis rytą užfiksuotas ir Velykų šventės metu, todėl gali būti, kad kažkada Velykos buvo švenčiamos būtent šią dieną, per pavasario lygiadienį.

Lietuviai dar XIX a. pradžioje pavasario lygiadienio apeigas atlikdavo pasirodžius jaunam Mėnuliui. Anksti ryte kaimo merginos bėgdavo į laukus link tekančios Saulės. Kai tik pasirodydavo pirmieji Saulės spinduliai, jos uždainuodavo dainą apie pavasarį. Dainuodamos šokdavo ratelius ir plodavo rankomis. Paskui grįždavo į kaimą ir skelbdavo jau atėjus pavasarį. Viename name rasdavo paruoštas vaišes ir čia linksmindavosi. Dar seniau jaunaties metu aukodavo ir valgydavo gaidį, o pavasario lygiadienio vakarai buvo laikomi šventvakariais. Ši

astronominė data buvo pažymima apeigomis, dainomis bei šokiais.

Senuose pavasario papročiuose galima atsekti dviejų besivaržančių pradų gerbimą. Tai - Dvyniai, kurie reiškiasi kaip poros: paukštis - žaltys, ugnis - vanduo ir t.t. Apie dviejų raitų būrių vaikinų varžybas Žemaitijoje pasakojo M.Valančius. Panašios buvo senųjų prūsų rungtyinės (J.Lebedžio žinios) - "Tridančiu joti". Lygės ženklas yra Dvynių ženklas, Latvijoje tai - Jumio (vaisingumo) ženklas.

Žemės diena

Dabar lygiadienis švenčiamas visame pasaulyje kartu su Tarptautinė Žemės diena (kovo 20 d.). 1971 m. Jungtinės Tautos pavasario lygiadienį paskelbė Pasauline Žemės diena. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Žemės dienos iniciatorius Johnas McConnellis kreipėsi į mūsų tautą, ragindamas taip pat tapti Žemės globėjais, o pavasario lygiadienį, kuris skirtingose planetos vietose yra kovo 20 – 21 d., minėti kaip Pasaulinę Žemės dieną. Atsiliepdama į šį kreipimąsi, tuometinė Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1992 m. Žemės dieną oficialiai įteisino ir Lietuvoje.

Toliau>

[2009 kovo 22 Pavasario lygė ant Pučkorių piliakalnio](#)